

Feladat ütemezésre szolgáló adatstruktúra C# nyelven

Maráz Márton

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

2018.12.03.

Tartalom

1. Kivonat.....	3
2. A feladat leírása	4
3. A megoldásom	5
3.1. Az ütemező működése és felépítése	5
3.2	6
3.3 Throughput benchmark.....	6
3.4	7

1. Kivonat

Ez a dokumentum a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mérnökinformatikus szakán, az AUT tanszék Szoftverfejlesztés specializációjának Témalaboratórium c. tárgyán belül a „Párhuzamos programozási módszerek” nevű téma 5. feladatának egy megoldását hivatott bemutatni.

2. A feladat leírása

A rendszerbe előre nem ismert feladatokat adnak be párhuzamosan termelők. A feladatokat pár fogyasztó dolgozza fel. A feladatok beérkezési ideje ill. végrehajtási ideje nem ismert. Az ütemező feladata a feladatok fogadása, és a fogyasztók számára mindig egy új feladat kiadása.

Az ütemezésnek meg kell felelnie az alábbi szabályoknak:

1. Egy feladatot csak egy végrehajtónak szabad kiadni.
2. Ha a feladat végrehajtása valamilyen okból meghiúsul (pl. a végrehajtó szál elesik), a feladatot vissza kell tenni a végrehajtási sorba.
3. A feladatok "színezettek": minden feladathoz tartozik egy szín (praktikusan egy szám). Az egész rendszerben egy adott színű feladatból egy időben csak egy lehet végrehajtás alatt.
4. Egy adott színhez tartozó feladatokat a beadás sorrendjében kell végrehajtani.

Beérkező feladatok sorrendben:

Lehetséges végrehajtás (1):

Lehetséges végrehajtás (2):

Példa végrehajtás

Az ütemező valójában nem egy algoritmus, hanem egy adatstruktúra. Az ütemezőnek legalább két művelete van: feladat beadása (ezt hívja a termelő), valamint a következő feladat elkérése (ezt hívja a fogyasztó). A rendszerben fix számú (de előre nem rögzített) végrehajtó szál van (vagyis ez a szám induláskor egy bemeneti paraméter, utána a rendszer futása alatt nem változik, de előre nem ismert a szám).

Az ütemezőnek szálbiztosnak kell lennie, mivel egyszerre történik a feladat beadása és végrehajtandó feladatok elkérése.

Javasolt megközelítés:

Az ütemező tekintetében két javasolt megoldás a (3)-as szabály betartása érdekében:

- Egy feladat kezdete esetén "letiltásra" kerül az adott szín, és a feladat befejezésekor vissza kell szólni az ütemezőnek, hogy újból kiadható ilyen színű feladat.
- A színek hozzá vannak rendelve a végrehajtó szálakhoz, így egy adott színt mindig ugyanaz a végrehajtó szál kaphat csak meg. Ekkor viszont azt kell megoldani, hogy új szín érkezése esetén is (tehát olyan feladat, ami egy új, még nem látott színnel rendelkezik) megtörténjen a feldolgozó szálhoz rendelés.

3. A megoldásom

(A forráskód ebben a [GitHub repository](#)-ban található meg)

3.1. Az ütemező működése és felépítése

A kódban a *TaskScheduler* osztály valósítja meg az ütemező adatszerkezetet. *Task* típusú feladatokat képes fogadni. Lényegesebb funkciói: új feladat hozzáadása kívülről, egy futtatandó feladat kiadása (az ütemezés szabályait betartva)

A feladatok tényleges futtatását és az ütemezőtől való elkérésüket a *TaskConsumer* osztály példányai végzik. A *TaskConsumer* osztály tulajdonképpen egy szál, és a *TaskScheduler* osztály belső (nested) osztálya az objektumorientált egységbezárás érdekében. (Így hozzáfér a *TaskScheduler* private láthatóságú metódusaihoz is, és így a belső funkciók függvényeinek nem kell public minősítő)

Az új feladatokat az adatstruktúrába beadó termelőnek nincs egy kijelölt osztály írva, mivel ez egy kevésbé bonyolult feladat, és a kódban többféleképpen van elvégezve ez a művelet.

Az ütemezőt a (3)-as szabály betartása érdekében javasolt megközelítések közül az elsőhöz hasonló módon valósítottam meg. A tervezésnél a fő szempontom a hatékonyság volt, vagyis egy új feladat hozzáadásánál és elkérésénél fellépő ütemezési overhead minimális nagyságrendben való tartása. Ezért arra törekedtem, hogy ha van futtatható feladat, akkor az „egyből” elkérhető legyen, mindenfajta „keresgélés” nélkül. Ennek érdekében bevezettem egy queue-t, amire minden pillanatban igaz, hogy pontosan azokat a színeket tartalmazza, amik éppen tétlenek. (A kódban ez az *idleColors* adattag). A queue típusa egy saját, *UniqueQueue* nevű speciális implementációm, ami a hagyományos FIFO működést annyival egészíti ki, hogy nem lehet olyan elemet hozzáadni, amit aktuálisan már tartalmaz a queue, így elkerülve a színek duplikálódását. Ezen kívül kulcsfontosságú a színekhez az adott színnel rendelkező task-ok deque-ját hozzárendelő map (a kódban *colorToIdleTaskDequeMap* nevű *Dictionary*). Ebből tudja az ütemező, hogy ha a tétlen színek queue-jából megtudta, hogy milyen színű task-ot tud futtatni, akkor melyik task-ok közül válogathat. Szóval az előbb említett map-ból egy deque-t kinyerve, megkapja az adott színű task-okat, a beadásnak megfelelő sorrendben. Innentől a deque-n hívott dequeue művelet megadja a következőnek futtatandó task-ot. (Azért deque van a map-ben, mert ha egy task futása meghiúsul, akkor vissza kell tenni az ütemezőbe, viszont fontos hogy a legutóbbi helyére (vagyis a deque vége helyett az elejére) kerüljön vissza). Továbbá van egy a futó színek halmazát tartalmazó halmaz (*runningColors* nevű *HashSet* adattag).

A *TaskScheduler* osztály következő feladatot elkérő *GetNextTask* függvénye a következőket csinálja:

1. Ellenőrzi, hogy van-e tétlen szín. Ha nincs, akkor várakozik egy *Monitor.Pulse*-ra, majd újra próbálja.
2. Elkéri a tétlen színeket tartalmazó queue (*idleColors*) végét.
3. Kinyeri a *colorToIdleTaskDequeMap*-ból az adott színnel rendelkező task-ok deque-ját
4. Elkéri a deque végén lévő task-ot
5. Belerakja a színt a futó színek (*runningColors*) halmazába.
6. Visszaadja a task-ot a hívónak

A fogyasztó az ütemezőt annak az *OnTaskFinished(task)* függvényének meghívásával értesíti egy task befejeztéről. Ebben a függvényben visszakérül a tétlen színek közé a task színe, ha van még más ilyen színű task az ütemezőben, valamint a futó színek halmazából kikerül, majd végül egy *Monitor.Pulse* hívással felébreszt egy az éppen task-ra várakozó fogyasztót, ami ennek hatására megpróbál majd elkérni egy újabb task-ot.

3.2 ...

3.3 Throughput benchmark

Az alábbi ábrán látható a két paraméterrel (fogyasztók és színek száma) futtatott áteresztőképesség-mérés eredménye. A színes cellákba írt számok a két aktuális paraméter mellett 5 másodperc alatt lefuttatott („áteresztett”) task-ok számát jelentik. Minél nagyobb egy cellában lévő szám, annál zöldebb a háttere, illetve az annál nagyobb teljesítményt jelent az adott paraméterek mellett.

A mérést egy 6 magos processzorral rendelkező gépen futtattam.

		Fogyasztók száma											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Színek száma	1	2257	3556	3281	3494	3475	3381	3290	3183	3214	3127	2797	2747
	2	2203	4255	5888	6381	6783	6859	6499	6305	6003	5719	5658	5470
	3	2148	3661	5817	7996	9142	9978	9373	9341	8538	8723	8322	8414
	4	1862	3566	5931	7704	9372	13199	12626	12383	12623	12410	12143	12096
	5	1978	4075	5693	7645	8281	11494	13357	13811	15362	15469	16148	16231
	6	1959	3586	5936	8255	11342	12442	13167	15444	16222	16349	17316	18527
	7	1976	3918	5895	7445	10708	12050	12479	12991	14233	16754	19220	19879
	8	1915	3911	5752	6912	10205	11787	12876	13301	13737	14957	18482	18870
	9	1901	3939	5870	7395	10976	12301	13162	13444	13610	14623	14964	18930
	10	2013	3436	5537	7858	8923	11532	12044	13128	13123	13114	14054	15241
	11	1907	3485	5087	6744	8842	12091	12904	13363	13404	13059	14256	15634
	12	1835	3759	5675	7508	9104	10096	12378	13158	13017	13115	14158	14036
	13	1993	3895	5562	7272	8287	12067	13061	13615	13399	13191	12740	15533
	14	1957	3780	5428	6701	8970	11255	13244	12936	13228	12776	13519	14251
	15	1870	3780	5717	7429	10579	10886	11841	13104	14052	12408	12545	14361
	16	1777	3603	4883	7520	8694	11227	12620	12171	12951	13681	14637	14269
	17	1983	3542	5828	7898	10926	10670	12126	13314	12604	12523	13593	14279
	18	1972	3602	5551	7574	8717	11589	12331	13605	12568	13586	11942	14739
	19	2014	3930	5587	7126	10497	12474	12067	13492	13431	13409	13938	14862
	20	1954	3797	5699	6867	8874	12061	12213	12792	13491	13981	13787	15271
	21	1942	3233	5529	7488	8946	11683	12362	13676	13294	14097	13335	14755
	22	1873	3697	5522	7594	10287	11120	12570	13578	13346	13070	13178	14204
	23	1914	3924	5493	6759	11369	12450	13100	13503	12719	13397	12909	14222
	24	1921	3450	5471	7538	10355	12680	10875	13188	13321	13508	13848	15225

A gép adatai, amivel a mérést végeztem:

- CPU
  - AMD Phenom II X6 1075T
  - **6 mag** (a magok nincsenek logikai magokra szétosztva)
  - 3 Ghz
- 16GB RAM
- Windows 7 Professional

3.4 ...